# ROZHODNUTÍ

## PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2021/271

**ze dne 17. února 2021**

**o prodloužení posíleného dohledu nad Řeckem**

*(oznámeno pod číslem C(2021) 998)*

**(Pouze řecké znění je závazné)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 472/2013 ze dne 21. května 2013 o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy eurozóny, jejichž finanční stabilita je postižena či ohrožena závažnými obtížemi ([1]), a zejména na čl. 2 odst. 1 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Po ukončení finanční pomoci z Evropského mechanismu stability dne 20. srpna 2018 byl prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2018/1192 ([2]) po dobu šesti měsíců od 21. srpna 2018 aktivován posílený dohled pro Řecko. Posílený dohled byl následně čtyřikrát prodloužen ([3]), vždy na dobu dalších šesti měsíců, naposledy od 21. srpna 2020.

(2) Od roku 2010 obdrželo Řecko finanční pomoc ve značné výši, v důsledku čehož dosáhly nesplacené závazky Řecka vůči členským státům eurozóny, Evropskému nástroji finanční stability a Evropskému mechanismu stability celkem 243 700 milionů EUR. Řecko obdrželo od svých evropských partnerů finanční podporu za zvýhodněných podmínek a v roce 2012 a následně pak znovu v rámci Evropského mechanismu stability v roce 2017 byla přijata zvláštní opatření pro větší udržitelnost dluhu. Dne 22. června 2018 se Euroskupina na politické úrovni dohodla na zavedení dalších opatření s cílem zajistit udržitelnost dluhu. Některá z těchto opatření, včetně převodu odpovídajících částek výnosu z řeckých státních dluhopisů, které drží centrální banky eurozóny v rámci dohody o čistých finančních aktivech a programu pro trhy s cennými papíry, lze dvakrát ročně odsouhlasit v Euroskupině na základě pozitivních zpráv v rámci posíleného dohledu nad tím, jak Řecko dodržuje své politické závazky po ukončení programu. V dubnu 2019, prosinci 2019, červnu 2020 a listopadu 2020 bylo po dohodě Euroskupiny provedeno uvolnění prvních čtyř tranší politicky podmíněných dluhových opatření.

(3) Řecko se v Euroskupině zavázalo k tomu, že bude pokračovat ve všech hlavních reformách přijatých v rámci makroekonomického ozdravného programu Evropského mechanismu stability (dále jen „program“) a dokončí je a že zajistí plnění cílů důležitých reforem, jež byly přijaty v rámci uvedeného programu i programů předcházejících. Řecko se též zavázalo k provádění konkrétních opatření v oblasti fiskálních a fiskálně-strukturálních politik, sociálního zabezpečení, finanční stability, trhu práce a výrobkového trhu, privatizace a veřejné správy. Tato konkrétní opatření, jež jsou uvedena v příloze prohlášení Euroskupiny ze dne 22. června 2018, přispějí k řešení nadměrné makroekonomické nerovnováhy Řecka a příčin nebo potenciálních příčin hospodářských obtíží.

([1]) Úř. věst. L 140, 27.5.2013, s. 1.

([2]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1192 ze dne 11. července 2018 o aktivaci posíleného dohledu pro Řecko (Úř. věst. L 211, 22.8.2018, s. 1).

([3]) Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/338 (Úř. věst. L 60, 28.2.2019, s. 17); prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/1287 (Úř. věst. L 202, 31.7.2019, s. 110); prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2020/280 (Úř. věst. L 59, 28.2.2020, s. 9) a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2020/5086 (Úř. věst. L 248, 31.7.2020, s. 20).

(4) Dne 26. února 2020 zveřejnila Komise zprávu o Řecku pro rok 2020 ([4]). Komise dospěla k závěru, že Řecko se potýká s nadměrnou makroekonomickou nerovnováhou ([5]). Ačkoli je pokrok patrný v řadě oblastí, přetrvávají závažné slabiny a starší problémy související s vysokým veřejným dluhem, vysokým podílem úvěrů se selháním v rozvahách bank a vnějším sektorem v kontextu stále nízkého růstového potenciálu a vysoké míry nezaměstnanosti. Tato zjištění dále potvrdila zpráva mechanismu varování, kterou Komise přijala dne 18. listopadu 2020 na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ([6]) a kterou vypracovala v kontextu krize způsobené pandemií COVID-19 a v níž je Řecko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude v roce 2021 proveden hloubkový přezkum. Zpráva mechanismu varování zejména ukazuje, že zatímco veřejný dluh v roce 2019 poklesl, očekává se, že v roce 2020 vzroste nad 200 % hrubého domácího produktu, což odráží hospodářský pokles a náklady na nezbytná opatření přijatá ke zmírnění dopadu pandemie. Řecký finanční sektor je nadále ohrožován kombinací nízké ziskovosti, podprůměrných kapitálových poměrů a velkého objemu úvěrů se selháním. Čistá investiční pozice vůči zahraničí zůstává výrazně záporná, i když to zahrnuje velký vnější veřejný dluh za vysoce zvýhodněných podmínek, a předpokládá se, že se v důsledku slabších příjmů z cestovního ruchu dále zhorší. Nezaměstnanost zůstává velmi vysoká a mírně sestupný trend byl krizí dočasně přerušen.

(5) Od propuknutí pandemie přijala EU a její členské státy bezprecedentní opatření na ochranu životů a zdrojů obživy. Řecko reagovalo na pandemii COVID-19 tak, že v rámci koordinovaného přístupu Unie pokračovalo v přijímání rozpočtových opatření ke zvýšení kapacity svého systému zdravotní péče a rozšířilo soubor fiskálních opatření a opatření k zajištění likvidity na pomoc těm osobám a podnikům, které byly obzvlášť zasaženy. EU podpořila jednotlivé státy v jejich úsilí zdravotní krizi řešit a zmírnit tvrdý dopad na hospodářství. Uvolnila svůj rozpočet na boj proti viru, aktivovala obecnou únikovou doložku v rámci Paktu o stabilitě a růstu, plně využila flexibility pravidel státní podpory a vytvořila nový nástroj (SURE) pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci, který má lidem pomoci udržet si zaměstnání. Spolu s opatřeními přijatými Evropskou centrální bankou, Evropským mechanismem stability a Evropskou investiční bankou poskytuje reakce EU 750 miliard EUR z nástroje Next Generation EU, který má být prováděn především prostřednictvím facility na podporu oživení a odolnosti. Facilita významně podpoří provádění reforem a investic s cílem posílit ekonomiky členských států. Nástroj představuje pro řecké hospodářství příležitost zotavit se ze současné krize a řešit problémy, kterým nadále čelí. V rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027 bude navíc financování EU ve výši více než 1 000 miliard EUR zaměřeno na nové a posílené priority napříč oblastmi politiky EU, včetně ekologické a digitální transformace.

(6) Dne 18. listopadu 2020 zveřejnila Komise své osmé posouzení v rámci posíleného dohledu nad Řeckem ([7]). Dochází zde k závěru, že navzdory nepříznivým okolnostem způsobeným pandemií přijalo Řecko nezbytná opatření k splnění svých specifických reformních závazků. Ve zprávě se uvádí, že se orgánům podařilo v posledních měsících znovu zahájit práci na reformních závazcích poté, co se v první polovině roku 2020 kvůli bezprecedentním událostem zastavila, a že provedly řadu zásadních reforem. Evropské orgány uvítaly úzkou a konstruktivní spolupráci ve všech oblastech a vybídly řecké orgány, aby zachovaly dynamiku a v případě potřeby zvýšily úsilí o rychlé dokončení zavádění nedávno přijatých primárních právních předpisů. Jedná se zejména o reformy finančního sektoru, v jejichž rámci má být brzy dokončen a přijat rozsáhlý soubor sekundárních právních předpisů.

(7) Na základě hloubkového přezkumu, který Komise provedla v roce 2020, a jejího posouzení přezkoumala Rada národní program reforem na rok 2020 a program stability z roku 2020. Rada zohlednila potřebu řešit pandemii a usnadnit hospodářské oživení jako první nezbytný krok k tomu, aby bylo možné napravit nerovnováhu. Doporučila ([8]) Řecku, aby přijalo veškerá nezbytná opatření k účinnému řešení pandemie, mimo jiné posílením odolnosti systému zdravotní péče, aby vytvořilo režimy zkrácené pracovní doby a rozvinulo účinnou aktivační podporu ke zmírnění dopadů krize na zaměstnanost a sociální oblast, zavedlo opatření pro zajištění likvidity a podpořilo veřejné a soukromé investice v řadě prioritních investičních oblastí, včetně zelené a digitální transformace. Rada rovněž vyzvala řecké orgány, aby v souladu se svými závazky po ukončení programu pokračovaly v reformách a dokončily je, a pomohly tak nastartovat udržitelné hospodářské oživení v návaznosti na postupné uvolňování omezení uložených v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19.

([4]) Pracovní dokument útvarů SWD(2020) 507 final.
([5]) COM(2020) 150 final.
([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).
([7]) Evropská komise: Zpráva o posíleném dohledu – Řecko, květen 2020, Institutional Paper 127, květen 2020.
([8]) Doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Řecka na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Řecka z roku 2020 (Úř. věst. C 282, 26.8.2020, s. 46).

(8) Od ukončení programu Evropského mechanismu stability je řecký bankovní sektor stabilnější a odolnější vůči otřesům, nicméně nadále přetrvávají stará rizika a významné základní slabiny, které budou negativním dopadem koronavirové nákazy ještě prohloubeny. Banky si udržují přiměřenou likviditu s využitím podmínek expanzivní měnové politiky, avšak objem nesplácených úvěrů zůstává vysoký a od září 2020 představuje 58,7 miliardy EUR neboli 35,8 % hrubých úvěrových expozic klientů ([9]). Sledovaný pokles objemu úvěrů se selháním, který dosáhl nejvyšší hodnoty ve výši 107,2 miliardy EUR v březnu 2016, pokračoval i v prvních devíti měsících roku 2020, i když pomalejším tempem. Velký podíl úvěrů využívajících moratoria na splácení dluhu však poukazuje na značné riziko zvýšených potřeb tvorby rezerv a zhoršujících se poměrů kvality aktiv, jakmile moratoria skončí. Klíčovým prvkem strategie bank pro řešení úvěrů se selháním zůstává pokrok v oblasti sekuritizací v rámci programu Hercules, jež by měly být podle očekávání uzavřeny v první polovině roku 2021. Kapitálová pozice řeckých bank je v souladu s regulatorními požadavky, avšak zpřísňují se požadavky dohledu a rostou kapitálové potřeby na financování procesu snižování objemu úvěrů se selháním ve střednědobém horizontu, přičemž ziskovost je nízká a očekává se, že v důsledku hospodářských dopadů pandemie bude ještě více pod tlakem. Z tohoto důvodu jsou řecké banky v důsledku pandemie obzvláště vystaveny riziku vyšších nákladů na financování a opětovného zhoršení kvality aktiv. Orgány úspěšně provedly nebo rozšířily podpůrná opatření, která zasaženým podnikům zajišťují přístup k finančním prostředkům a doplňují iniciativy na úrovni komerčních bank a obsluhovatelů. Po minulých zpožděních v důsledku nepříznivého dopadu šíření onemocnění COVID-19 pokračují rovněž v zásadních reformách finančního sektoru, jejichž cílem je zlepšit stávající nástroje pro řešení úvěrů se selháním. Tyto reformy, zejména nedávno přijaté přepracování roztříštěného insolvenčního režimu, mohou přispět ke zmírnění střednědobého dopadu krize na zadluženost soukromého sektoru. Dopad těchto reforem bude záviset na včasnosti a účinnosti jejich provádění.

(9) Navzdory pokroku, jehož bylo v posledních letech dosaženo v oblastech, jako je zkrácení doby potřebné k registraci podniku a posílení ochrany menšinových investorů, Řecko stále čelí velkým výzvám, pokud jde o podnikatelské prostředí a soudní systém, což dokládá nízká výkonnost v několika oblastech (např. vymáhání smluv, registrace majetku, řešení platební neschopnosti atd.). Orgány nadále pracují na zlepšování právního prostředí a zvyšování konkurenceschopnosti, a to i přes obtíže vzniklé v důsledku pandemie COVID-19. Stabilní pokrok při provádění reforem soudnictví, včetně opatření na podporu mediace, a nedávné kroky podniknuté s cílem reformovat výrobkové trhy a zlepšit dohled nad trhem mohou přispět k vyhlídkám Řecka na oživení, je však třeba vyvinout další úsilí ke zlepšení podnikatelského prostředí. Orgány rovněž pokročily s klíčovými reformami s cílem zlepšit digitální výkonnost Řecka, která je stále jednou z nejnižších v EU. Řecko se rovněž zavázalo provést do začátku roku 2021 významnou reformu zadávání veřejných zakázek, zatímco pokračuje v zavádění doplňkových opatření s cílem dále snížit administrativní zátěž podniků a občanů.

(10) Poté, co Řecko v roce 2010 ztratilo přístup k výpůjčkám na finančních trzích, začalo jej díky emisím státních dluhopisů od července 2017 opět získávat. Výnosy řeckých státních dluhopisů se začaly po úspěšném ukončení programu ESM v roce 2018 pomalu snižovat a v roce 2019 výrazně poklesly. Od vypuknutí pandemie Řecko úspěšně vydává státní pokladniční poukázky i dlouhodobé dluhopisy, což svědčí o trvalém přístupu k tržnímu financování. Současné příznivé podmínky financování jsou podpořeny opatřeními v oblasti likvidity dohodnutými na evropské úrovni, včetně nouzového pandemického programu Evropské centrální banky pro nákupy aktiv. Na základě analýzy udržitelnosti dluhu předložené v 8. zprávě o posíleném dohledu se očekává, že hrubé potřeby financování vládních institucí se budou ve střednědobém horizontu pohybovat kolem 15 % HDP.

(11) S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěla Komise k závěru, že podmínky, které odůvodňují zavedení posíleného dohledu podle článku 2 nařízení (EU) č. 472/2013, nadále trvají. Řecko především stále čelí rizikům týkajícím se finanční stability, přičemž tato rizika by mohla mít – pokud by se naplnila – nepříznivé vedlejší účinky i na jiné členské státy eurozóny. Tyto případné vedlejší účinky by se mohly projevit nepřímo tím, že by ovlivnily důvěru investorů, a v důsledku toho i náklady bank a států na refinancování v dalších členských státech eurozóny.

([9]) *Zdroj:* Řecká centrální banka (Bank of Greece), čísla se týkají jednotlivých bank.

(12) Ve střednědobém horizontu proto Řecko musí nadále přijímat opatření, která budou řešit příčiny či potenciální příčiny obtíží, a provádět strukturální reformy na podporu silného a udržitelného hospodářského oživení s cílem zmírnit dopady různých faktorů z minulosti. Mezi tyto faktory patří závažný a dlouhotrvající pokles během krize; objem řeckého dluhového břemene; zranitelnost jeho finančního sektoru; přetrvávající poměrně silné propojení finančního sektoru a řeckých veřejných financí, a to i z důvodu státního vlastnictví; riziko přenosu silných tlaků z kterékoli z uvedených odvětví do jiných členských států, jakož i riziko expozice členských států eurozóny vůči řeckému státu.

(13) Aby bylo možné řešit zbytková rizika a sledovat plnění souvisejících závazků, zdá se být nezbytné i vhodné prodloužit posílený dohled nad Řeckem podle čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) č. 472/2013.

(14) Řecku byla dopisem odeslaným dne 14. ledna 2021 poskytnuta příležitost vyjádřit své stanovisko k posouzení Komise. Řecko ve své odpovědi ze dne 27. ledna 2021 uvedlo, že do značné míry souhlasí s posouzením Komise, pokud jde o hospodářské problémy, jimž čelí, což představuje základ pro prodloužení posíleného dohledu.

(15) Řecko bude i nadále využívat technickou podporu poskytovanou v rámci nového nástroje pro technickou podporu, který bude zejména podporovat členské státy při přípravě a provádění jejich plánů na podporu oživení a odolnosti.

(16) Při provádění posíleného dohledu hodlá Komise v rámci systému včasného varování úzce spolupracovat s Evropským mechanismem stability,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

*Článek 1*

Období posíleného dohledu nad Řeckem podle čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) č. 472/2013 aktivovaného prováděcím rozhodnutím (EU) 2018/1192 se prodlužuje o další období šesti měsíců počínaje dnem 21. února 2021.

*Článek 2*

Toto rozhodnutí je určeno Řecké republice.

V Bruselu dne 17. února 2021.

*Za Komisi*
Paolo GENTILONI
*člen Komise*